

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Monitoring bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027	TELEFOONNUMMER	+31611591090
		E-MAILADRES	youri.den.otter@provincie-utrecht.nl
DATUM	13-12-2022	DOMEIN/OPGAVE	LLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1399819799-4197	TEAM	WEB
VAN	Youri den Otter	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
NUMMER PS	PS2022RGW		
BIJLAGE	Notitie monitoring Bodem- en waterprogramma 2022-2027		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Monitoring is een belangrijk onderdeel van de beleidscyclus. Een goede monitoring stelt de provincie in staat om te beoordelen of de voortgang van afgesproken prestaties op schema liggen, en biedt de mogelijkheid om (tussentijds) te evalueren of de provincie op koers ligt om ambities en beleidsdoelen te halen. Resultaten uit de monitoring en evaluatie kunnen aanleiding zijn om het beleid of de realisatie daarvan bij te sturen.

Wij hebben de Notitie monitoring Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027 vastgesteld. De notitie beschrijft hoe de provincie gedurende de looptijd van het programma jaarlijks de prestaties monitort. Daarnaast zal na drie jaar (in 2025) tussentijds geëvalueerd worden of de provincie op koers ligt om de beleidsdoelen uit het beleidsprogramma te realiseren. De notitie geeft u inzicht hoe u door ons geïnformeerd zal worden over de tussentijdse voortgang en uw betrokkenheid bij het evalueren en hoe u eventueel kan bijsturen. Ook geeft de notitie inzicht in de koppeling met de monitoring van het gehele omgevingsbeleid van de Omgevingsvisie.

Inleiding:

Op 9 februari 2022 heeft u het Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027 (hierna: BWP) vastgesteld. Het BWP is een kaderstellend beleidsprogramma en geeft uitwerking van de provinciale Omgevingsvisie (door u vastgesteld op 10 maart 2021). In het BWP is uitgewerkt hoe de provincie de ongeveer 30 bodem- en waterdoelen wil bereiken, en welke rol de provincie hierbij neemt. Als actie is in het BWP opgenomen om in 2022 een monitoringplan voor het beleidsprogramma uit te werken. Dat plan is als bijlage opgenomen en bieden wij u graag aan.

De monitoring van het BWP is gekoppeld aan de monitoring van het gehele omgevingsbeleid uit de omgevingsvisie. De statenbrief Monitoring Omgevingsbeleid is geagendeerd voor de Commissie Omgevingsvisie van 18 januari 2023.

Toelichting:

Monitoring, rapportage en evaluatie is een belangrijk onderdeel van de beleidscyclus. Een goede monitoring stelt de provincie in staat om zelf te beoordelen of er is gedaan wat vooraf is afgesproken in het BWP, of de provincie de

juiste dingen doet en om (tussentijds) te evalueren en of de provincie op koers ligt om de diverse beleidsdoelen van het BWP te gaan halen. Resultaten uit de monitoring en evaluatie kunnen aanleiding zijn om het bodem- en waterbeleid of de wijze van doorwerking en uitvoering aan te passen. In de bijgevoegde notitie monitoring BWP wordt dit bijsturen genoemd.

In hoofdlijnen bestaat samenhangende monitoring van het BWP uit twee onderdelen:

- **Jaarlijkse prestatiemonitor:** verzamelen en rapporteren van informatie om te bepalen of de provincie haar eigen acties en haar (wettelijke) taken, zoals opgenomen in het BWP heeft uitgevoerd. En indien dit niet is gelukt, wat de reden/oorzaak en vraagt dit om bijsturing. En daarnaast het jaarverslag Interbestuurlijk Toezicht (IBT) waarin in de toekomst naast het financieel toezicht op de waterschappen ook het beleidstoezicht wordt opgenomen.
- **Eenmalige tussentijdse evaluatie halverwege de looptijd (2025) van het BWP:** Het verzamelen, rapporteren en evalueren van informatie om te toetsen en te beoordelen of met het geformuleerde beleid, de uitgevoerde prestaties van de provincie zelf en ander partijen de provincie op koers ligt om de doelen van het BWP te gaan halen. De gegevens worden gebruikt om bij te sturen in het 2^e deel van de looptijd van het BWP en voor het opstellen van het volgende beleidsprogramma Bodem en Water (opvolger van het BWP).

In de notitie monitoring BWP is uitgewerkt op welke manier wij de jaarlijkse prestatiemonitor en de evaluatie halverwege de looptijd van het BWP gaan uitvoeren. Enkele belangrijke aspecten uit het plan willen wij in deze brief uitlichten en toelichten:

Notitie monitoring BWP biedt overzicht en inzicht:

GS en PS hebben in het monitoren, evalueren en bijsturen verschillende rollen. De notitie monitoring BWP biedt voor ons en voor u overzicht en inzicht op welke wijze wij gedurende de looptijd van het BWP de 'vinger aan de pols' houden of we op koers liggen om de beleidsdoelen uit het BWP te halen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden wanneer dat gewenst of noodzakelijk is. Verder biedt de notitie overzicht en inzicht op welke wijze u door ons geïnformeerd wordt over de tussentijdse voortgang en hoe u door ons betrokken wordt bij het evalueren en bijsturen indien dat nodig is. De informatie die wij u zullen verstrekken zal passend zijn om uw controlerende en kaderstellende rollen goed te kunnen uitvoeren.

Monitoring en evaluatie worden efficiënt en doelmatig vormgeven:

Monitoring en evaluatie is een belangrijk onderdeel van de beleidscyclus. We richten de monitoring en evaluatie efficiënt en doelmatig in om beschikbare capaciteit en budgetten zoveel mogelijk te kunnen besteden aan het realiseren van beleidsdoelen. Dit doen we door zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande informatie- en rapportage-trajecten. De waterrapportage, die normaliter in november werd toegezonden, komt te vervallen. In plaats daarvan wordt voor het beleidsmatig bestuurlijk toezicht op de waterschappen aangesloten bij het jaarverslag IBT en wordt een jaarlijkse prestatiemonitor BWP tegelijkertijd en in samenhang met de jaarrekening verstrekt medio juni. Door een jaarlijkse prestatiemonitor BWP tegelijkertijd en in samenhang met de jaarrekening aan u te verzenden is bij de behandeling van de jaarrekening meer beleidsmatige verantwoording beschikbaar.

Deze prestatiemonitor is in 2022 nog in een rapportagevorm, en vanaf 2023 in een nog te ontwikkelen digitale omgeving (zie koppeling met monitoring omgevingsbeleid). Een dergelijke digitale voorziening draagt niet alleen bij om efficiënt en doelmatig te monitoren, maar gaat ook helpen om op een eenvoudige en snelle manier overzicht en inzicht te bieden in de voortgang van het realiseren van de diverse beleidsdoelen.

Planning evaluatie halverwege looptijd BWP na 3 jaar:

De looptijd van het BWP is 6 jaar. Wij kiezen naast de prestatiemonitoring via de P&C-cyclus voor een eenmalige tussentijdse evaluatie na 3 jaar (eerst helft van 2025) om een viertal redenen:

1. Fysische processen, die plaatsvinden in het bodem- en watersysteem, gaan over het algemeen zo traag dat veranderingen pas meetbaar zijn na enkele jaren (3-4 jaar) en soms nog langer.
2. Rapporteren van de voortgang van de Kader Richtlijn Water (KRW) ligt vast via landelijke afspraken in 2024 en 2027. Gegevens kunnen gebruikt worden voor de tussentijds evaluatie van het BWP 1^e helft 2025 (=halverwege looptijd BWP).

3. Door de evaluatie halverwege uit te voeren is er voldoende tijd om op basis van de evaluatie bij te kunnen sturen in het 2^e deel van de looptijd van het BWP
4. Informatie uit de tussentijdse evaluatie kan meegenomen worden als input voor een nieuw provinciaal bodem- en waterprogramma als opvolger van het BWP voor de periode na 2027. De evaluatie is in de 1^e helft 2025 afgerond en begin 2026 is de projectstart van het nieuwe programma.

Inhoud evaluatie:

In het BWP zijn 32 beleidsdoelen opgenomen. Het toetsen en beoordelen of we tussentijds op koers liggen om de geformuleerde beleidsdoelen te halen, doen we op twee manieren door:

1. Gebruik te maken van een aantal indicatoren. Dit doen we voor de beleidsdoelen waarbij voortgang goed te meten is en de getalsmatige indicator een goede weergave is van de voortgang van het beoogde beleidsdoel.
2. Te beschrijven aan de hand van kwalitatieve en (indien beschikbaar) kwantitatieve gegevens. Dit doen we voor beleidsdoelen waarbij de voortgang niet eenduidig en getalsmatig te meten is. Voor een dergelijk beleidsdoel wordt een tekstuele beschrijving gegeven over de voortgang en de mate waarin het doel is bereikt. Waar mogelijk wordt deze tekstuele beschrijving onderbouwd met getalsmatige data.

Verder merken wij op dat de rol en invloed van de provincie in het behalen van beleidsdoelen per beleidsdoel verschillend kan zijn. De rol en invloed van de provincie nemen we op in de evaluatie en wordt meegenomen in de mogelijkheden voor bijsturen.

Koppeling met monitoring van het gehele omgevingsbeleid uit de Omgevingsvisie:

Er is een duidelijke koppeling tussen de monitoring van het BWP, de monitoring van de Omgevingsvisie en de monitoring en evaluatie van andere programma's onder de Omgevingswet. In de statenbrief 'Monitoring Omgevingsbeleid' van 6 december 2022 (geagendeerd in de Commissie Omgevingsvisie van 18 januari 2023) informeren wij u over de samenhang tussen monitoring van de omgevingsvisie en de monitoring van provinciale programma's. Ieder programma heeft zijn eigen dynamiek, looptijd en afspraken met andere partijen (o.a. Rijk) over monitoren en evalueren (zie hierboven). Monitoring en evaluatie van verschillende programma's kan daarom nooit helemaal synchroon lopen. In de brief geven we ook aan dat er een digitale omgeving voor de monitoring van de Omgevingsvisie en onderliggende programma's ontwikkeld wordt. De verwachting is dat deze voor de prestatiemonitor 2023 te gebruiken is.

Voor het BWP wordt deze digitale omgeving de verzamellocatie van jaarlijkse prestatie-monitors en de verschillende documenten en specifieke meetresultaten (informatiebronnen) die daaronder hangen. Deze gegevens samen leiden tot een verbeterd overzicht en inzicht of we op koers liggen om ambities en/of beleidsdoelen te gaan realiseren en welk programma of welke programma's bijdragen aan specifieke ambities en doelen.

Deze digitale omgeving moet nog worden ontwikkeld en is daarmee nog niet gereed voor de prestatie-monitor 2022 van het BWP. Als tijdelijke oplossing wordt de prestatie-monitor 2022 van het BWP een rapportage.

Financiële consequenties:

Het jaarlijks benodigde budget voor de jaarlijkse prestatie-monitor BWP wordt ingeschat op € 20.000. In 2025 is eenmalig € 50.000 nodig voor het uitvoeren van een uitgebreide tussentijdse evaluatie (zie tabel 1 hieronder). Dit budget wordt gefinancierd door middel van de door u extra beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van het BWP bij de kadernota 2022. Deze middelen staan onder beleidsdoel 3.2.

Tabel 1: inschatting jaarlijks benodigd budget:

Jaar	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Inschatting jaarlijks benodigd budget	€ 20.000	€ 20.000	€ 70.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000

Vervolprocedure / voortgang:

In juni 2023 ontvangt u de nieuwe prestatie-monitor 2022 van het Bodem- en Waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027. Dit zal nog in een rapportagevorm zijn. De prestatie-monitors 2023 t/m 2027 van het BWP worden ontsloten in een (nog te ontwikkelen) digitale omgeving van de monitoring van het gehele omgevingsbeleid, waar

het BWP daar een onderdeel van is. Het rapporteren over het uitgevoerde beleidstoezicht op de waterschappen ontvang u jaarlijks als onderdeel van het integrale jaarverslag IBT.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen